

ברכות - פרק ה' משנה ג'

הקדמה: משנתינו דנה בשני נושאים: (א) על אדם להיזהר שלא להוסיף בתפילתו דברי תחנונים שישמעו כדברי כפירה וכונות לא נכונות. (ב) מה הדין בש"ץ שטעה בתפילתו.

האומר - אדם שאומר בתפילתו [מוסיף בתפילתו]

על קן ציפור יגיעו רחמיך - כמו שרחמת על קן ציפור כן תרחם עלינו [והכוונה בתפילתו כמו שגזרת לשלח את האם ולא לקחת אם על בנים כך תרחם גם עלינו ובכך עושה מידותיו של הקב"ה רחמים ואינן אלא גזירת מלך] [כלומר בתפילתו]

ועל טוב - על כל הטוב שעושה אתה עמנו

יזכר שמך - יזכר שמך [שבח לה' שיזכר שמו על הטוב שעושה לנו. דמשמע מדבריו שרק על הטוב נודה לו ולא על הרע, והלא כשם שמברך אדם וכו']
מודים מודים - או שאומר את המילה "מודים" פעמיים [שמשמע מדבריו כאילו מודה לשני אלוקות]

משתקין אותו - משתיקים אותו [שמשמיע דברי כפירה וכוונותיו לא נכונות וכמבואר בהסבר]

העובר לפני התיבה - ש"ץ המתפלל לפני העמוד [היינו השליח צבור, פעם היה נקרא מקום הש"ץ תיבה, היום זה נקרא עמוד]
וטעה - וטעה בתפילתו

יעבור אחר תחתיו - יחליף אותו שליח צבור אחר

ולא יהא סרבן באותה שעה - ולא יסרב לזה באותו זמן [תמיד כשמבקשים מאדם לגשת לפני העמוד אין לו להסכים לאתגר אלא לסרב מעט כאילו אינו ראוי לזה ואח"כ יסכים, אבל כאן כשטעה הש"ץ הראשון אין לשני לסרב אפילו מעט אלא מיד יסכים, לפי שגנאי היא שתהא התפילה מוקטעת בכל רגע ואין זה כבוד לתפילה]

מנין הוא מתחיל - מאיזה מקום בתפילה יתחיל הש"ץ השני

מתחילת הברכה שטעה בה - מתחילת הברכה שטעה הש"ץ הראשון.